

Brüsszel, 2020.10.14.
COM(2020) 667 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**A vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia a toxikus anyagoktól mentes
környezetért**

{SWD(2020) 225 final} - {SWD(2020) 247 final} - {SWD(2020) 248 final} -
{SWD(2020) 249 final} - {SWD(2020) 250 final} - {SWD(2020) 251 final}

1. FENNTARTHATÓ VEGYI ANYAGOK A ZÖLD ÉS DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS SZOLGÁLATÁBAN

Az Európai Unió új növekedési stratégiája, az európai zöld megállapodás¹ pályára állította az EU-t ahhoz, hogy 2050-re fenntartható, klímasemleges és körforgásos gazdasággá váljon. A megállapodás célul tűzte ki az emberi egészség és a környezet jobb védelmét is egy olyan ambiciózus megközelítés részeként, amelynek célja a valamennyi forrásból származó szennyezés kezelése és a toxikus anyagoktól mentes környezet felé való elmozdulás. **A vegyi anyagok mindennapi életünkben mindenütt jelen vannak, és a legtöbb tevékenységünkben alapvető szerepet játszanak**, mivel gyakorlatilag minden olyan eszközben megtalálhatók, amelyet jólétünk biztosítása, egészségünk és biztonságunk védelme, valamint az innováció révén az új kihívásoknak való megfelelés érdekében használunk. A vegyi anyagok az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, szennyezőanyag-mentes, valamint energia- és erőforrás-hatékony technológiák, anyagok és termékek építőelemei is. A vegyiparnak a biztonságos és fenntartható vegyi anyagok biztosítására irányuló fokozott beruházási és innovációs kapacitása létfontosságú lesz az új megoldások lehetővé tételéhez, valamint **gazdaságunk és társadalmunk zöld és digitális átállásának** támogatásához.

Másrésről **a veszélyes tulajdonságokkal rendelkező vegyi anyagok** károsíthatják az emberi egészséget és a környezetet. Bár nem minden veszélyes vegyi anyag vet fel azonos aggályokat, egyes vegyi anyagok rákot okoznak, hatással vannak az immunrendszerre, a légzőszervi, az endokrin, a reprodukciós rendszerre és a szív- és érrendszerre, gyengítik az emberi ellenálló képességet és a védőoltásokra való reagálási képességet², valamint növelik a betegségekre való fogékonyságot³.

E káros vegyi anyagoknak való kitettség ezért veszélyt jelent az emberi egészségre. Emellett a vegyi szennyezés az egyik olyan fő tényező, amely veszélyezteti a Földet⁴, valamint előidézi és felerősíti az olyan világméretű válságokat, mint az éghajlatváltozás, az ökoszisztémák pusztulása és a biológiai sokféleség csökkenése⁵. Az új vegyi és más anyagoknak eredendően biztonságosnak és fenntarthatónak kell lenniük a gyártástól az életciklus végéig, valamint új gyártási folyamatokat és technológiákat kell bevezetni annak érdekében, hogy a vegyipar átállhasson az éghajlatsemlegességre.

Az EU már most is **a vegyi anyagokra vonatkozó egyik legátfogóbb és legnagyobb védelmet biztosító szabályozási kerettel rendelkezik, amely a világ legfejlettebb tudásbázisára támaszkodik**. Ez a szabályozási keret világszinten egyre inkább modellértékűvé válik a biztonsági előírások tekintetében⁶. Tagadhatatlan annak sikeressége, ahogy az EU megteremtette a vegyi anyagok hatékonyan működő belső piacát, csökkentette az egyes veszélyes vegyi anyagok – például a rákkeltő anyagok⁷ és a nehézfémek⁸ – által az

¹ [COM\(2019\) 640](#).

² Az olyan anyagok, mint a PFOS és a PFOA, hozzájárulnak az oltásokra adott gyengébb ellenanyagválaszhoz; EFSA, [Scientific Opinion on PFAS \(Tudományos vélemény a PFA-król\)](#).

³ [Linking pollution and infectious disease \(A szennyezés és a fertőző betegségek összekapcsolása\)](#), C&en, 2019; [Environmental toxins impair immune system over multiple generations \(A környezeti toxinok több generáción keresztül károsítják az immunrendszert\)](#), Science Daily, 2019. október 2.

⁴ Rockström, J. et al., Planetary Boundaries: Exploring the Safe Operating Space for Humanity (Bolygónk tűrőképességének határai: az emberiség, a környezet és a társadalom szempontjából biztonságos cselekvési mozgástér megállapítása). *Ecology and Society*, 2009.

⁵ Többek között a beporzókra, rovarokra, vízi ökoszisztémára és madárpopulációkra gyakorolt negatív hatások.

⁶ A. Bradford, The Brussels effect, 2020.

⁷ Becslések szerint az elmúlt 20 évben a rákos megbetegedés 1 millió új esetét előzték meg az EU-ban; [SWD\(2019\)199](#).

emberre és a környezetre jelentett kockázatokat, és kiszámítható jogszabályi keretet biztosított a vállalatok működéséhez.

⁸ A higanyt, kadmiumot és arzént beleértve, [SWD\(2019\)199](#).

Tények és adatok a vegyi anyagokról, a vegyiparról⁹ és a vegyi anyagokról szóló jogszabályokról

- 2018-ban a vegyi anyagok értékesítése világszinten 3347 milliárd eurót tett ki, Európa volt a második legnagyobb gyártó (az értékesítések 16,9 %-a). Ugyanakkor ez az arány az elmúlt 20 évben a felére csökkent, és a 2030-ra előrejelzett további csökkenés következtében az EU a második helyről a harmadik helyre fog kerülni.
- A vegyipar az EU negyedik legnagyobb iparága, amely 30 000 vállalkozást – 95 %-ban kkv-t – jelent és közvetlenül mintegy 1,2 millió, közvetve 3,6 millió embert foglalkoztat.
- Az EU átfogó kerettel rendelkezik, amely mintegy 40 jogalkotási eszközből áll, többek között a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló rendeletből (REACH)¹⁰, a veszélyes anyagok osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló rendeletből (CLP)¹¹, valamint többek között a játékok, a kozmetikumok, a biocidok, a növényvédő szerek, az élelmiszerek és a munkahelyeken alkalmazott rákkeltő anyagok biztonságával foglalkozó jogszabályokból, továbbá környezetvédelmi jogszabályokból.
- Az EU-ban végzett humán biomonitoring-vizsgálatok szerint egyre több veszélyes vegyi anyag mutatható ki az emberi vérben és szövetekben, többek között egyes peszticidek, biocidok, gyógyszerek, nehézfémek, lágyítószerke és égésgátlók¹². A több vegyi anyagnak való párhuzamos kitettség magzatokban gyengébb méhen belüli növekedéshez és alacsonyabb születési arányhoz vezet¹³.
- Az európaiak 84 %-át aggodalommal tölti el a mindennapi termékekben jelen lévő vegyi anyagok emberi egészségre, 90 %-ukat pedig ezen anyagok környezetre gyakorolt hatása¹⁴.

A zöld és digitális átállást lehetővé tevő fenntartható vegyi anyagok kifejlesztése és bevezetése, valamint a környezet és az emberi egészség – különösen is a veszélyeztetett csoportok egészségének¹⁵ – védelme érdekében **fokozni kell a vegyipar és értékláncának zöld átállását célzó innovációt, valamint biztosítani kell, hogy az EU vegyi anyagokkal kapcsolatos jelenlegi politikája továbbfejlődjön, valamint gyorsabban és hatékonyabban reagáljon a vegyi anyagok jelentette kihívásokra.** Ez magában foglalja valamennyi vegyi anyag biztonságosabb és fenntarthatóbb használatának biztosítását, az

⁹ CEFIC, [Tények és adatok](#), 2020.

¹⁰ A vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló 1907/2006/EK rendelet *HL L 396.*, 2006.12.30.

¹¹ Az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló 1272/2008/EK rendelet *HL L 353.*, 2008.12.31.

¹² Európai Bizottság, [Study for the Strategy for the Non-Toxic Environment \(Tanulmány a toxikus anyagoktól mentes környezet kialakítására vonatkozó stratégiáról\)](#), 123. o.

¹³ Uo.

¹⁴ Eurostat, [Eurobarometer](#), 2020.

¹⁵ E stratégia alkalmazási körében a veszélyeztetett csoportok azok a népességcsoportok, amelyek jobban ki vannak téve a vegyi anyagoknak, mivel különböző okok miatt az egészségügyi hatásokra érzékenyebbek vagy kevésbé ellenállóak, a vegyi anyagoknak való kitettségük nagyobb vagy a kitettség valószínűsége nagyobb, illetve kevésbé képesek megvédeni magukat. A veszélyeztetett csoportok közé jellemzően a várandós és szoptató nők, a magzatok, a csecsemők és a gyermekek, az idősek, valamint a magas és/vagy hosszú távú vegyianyag-expozíció által érintett munkavállalók és lakosok tartoznak.

emberi egészségre és a környezetre krónikus hatást gyakorló – ún. aggodalomra okot adó¹⁶ – vegyi anyagok lehető legkisebb szintre való csökkentését és helyettesítését, valamint a nem alapvető, helyettesíthető társadalmi felhasználásra szánt legkárosabb vegyi anyagok fokozatos megszüntetését, különösen a fogyasztási cikkekben.

Egy koherensebb, kiszámíthatóbb és erősebb szabályozási keret – nem szabályozási ösztönzőkkel kombinálva – támogatni fogja a szükséges innovációt, fokozott védelmet biztosít, miközben fokozza az európai vegyipar és értékláncai versenyképességét. Az uniós és a nem uniós szereplők közötti egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében az EU-nak biztosítania kell a vegyi anyagokra vonatkozó szabályok **teljes körű végrehajtását** mind az Unión belül, mind pedig annak határain, és nemzetközi kötelezettségvállalásaival összhangban ösztönöznie kell, hogy világszerte referenciaként szolgáljanak.

A **Covid19-világjárvány** nemcsak az emberek és bolygónk egészségének védelmét tette még sürgetővé, hanem arra is felhívta a figyelmünket, hogy a gyártási és ellátási láncok egyre összetettebbé válnak és globalizálódnak egyes kritikus fontosságú, például a gyógyszergyártásban használt vegyi anyagok esetében. Az EU-nak **ellenálló értékláncokkal** meg kell erősítenie **nyitott stratégiai autonómiáját**, és diverzifikálnia kell az egészségünk, valamint a klímasemleges és körforgásos gazdaság megvalósítása szempontjából alapvető fontosságú vegyi anyagok fenntartható beszerzését.

Ez a stratégia kiemeli azokat a területeket, ahol a meglévő jogszabályok¹⁷ hatékonyságára vonatkozóan már összegyűjtött bőséges bizonyítékokra épülő szigorú hatásvizsgálati eljárások részeként a Bizottság – **az érdekelt felekkel szoros együttműködésben** – nagyobb előrelépést kíván elérni e célkitűzések finomhangolása érdekében. A Bizottság **magas szintű kerekasztal-megbeszélést** szervez az ipar, köztük a kkv-k, a tudományos élet és a civil társadalom képviselőinek részvételével a stratégia célkitűzéseinek az érintett érdekelt felekkel folytatott párbeszéd melletti megvalósítása céljából. A kerekasztal-megbeszélések középpontjában elsősorban a vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályok hatékonyabbá és eredményesebbé tétele, valamint az innovatív, biztonságos és fenntartható vegyi anyagok fejlesztésének és terjesztésének ösztönzése áll.

2. A TOXIKUS ANYAGOKTÓL MENTES KÖRNYEZETÉRT: AZ UNIÓS VEGYIANYAG-POLITIKA ÚJ, HOSSZÚ TÁVÚ JÖVŐKÉPE

Közel 20 évvel az európai vegyianyag-kezelés első stratégiai megközelítése¹⁸ után elérkezett az ideje annak, hogy **egy új, hosszú távú jövőképet dolgozzunk ki az EU vegyianyag-politikája számára**. Az európai zöld megállapodással összhangban a stratégia egy olyan, toxikus anyagoktól mentes környezet kialakítására törekszik, amelyben **a vegyi anyagok előállítása és felhasználása úgy történik, hogy ezen anyagok társadalomhoz való hozzájárulása a lehető legnagyobb legyen, többek között a zöld és digitális átmenet megvalósítása terén, ugyanakkor elkerülve azt, hogy bolygónkat, valamint a jelenlegi és**

¹⁶ Ide tartoznak – e stratégia és a kapcsolódó intézkedések összefüggésében – elsősorban a körforgásos gazdasághoz kapcsolódóan azon anyagok, amelyek krónikus hatást gyakorolnak az emberi egészségre vagy a környezetre (a REACH-rendeletben és a CLP-rendelet VI. mellékletében található jelöltlista), de azok is, amelyek akadályozzák a biztonságos és jó minőségű másodlagos nyersanyagokká való újrafeldolgozást.

¹⁷ Többek között a vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályok közelmúltbeli célravezetőségi vizsgálata és értékelése.

¹⁸ [COM\(2001\) 88](#).

jövőbeli generációkat **kár érje**. A stratégia az uniós ipart **globális szinten versenyképes** szereplőnek tekinti **a biztonságos és fenntartható vegyi anyagok** gyártása és használata terén. A stratégia egyértelmű ütemtervet és határidőket javasol az ipar átalakítására azzal a céllal, hogy beruházásokat vonzzon a biztonságos és fenntartható termékekbe és termelési módszerekbe.

Ábra: A toxikus anyagoktól való mentesség hierarchiája – a vegyi anyagok kezelésének új hierarchiája

A szóban forgó stratégia meghatározza e jövőkép megvalósítása felé vezető utat, mégpedig az alábbiakra irányuló intézkedések révén: a biztonságos és fenntartható vegyi anyagokra irányuló innováció támogatása, az emberi egészség és a környezet védelmének erősítése, a vegyi anyagokra vonatkozó jogi keret egyszerűsítése és megerősítése, a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalt támogató átfogó tudásalap kiépítése, valamint világviszonylatban példamutatás a vegyi anyagok megfelelő kezelése terén.

2.1. Innováció a biztonságos és fenntartható uniós vegyi anyagokért

A **biztonságos és fenntartható tervezésű** vegyi anyagokra való átállás nemcsak társadalmi szinten sürgető, hanem nagy gazdasági lehetőség is, valamint kulcsfontosságú eleme az EU Covid19-válságból való kilábalásának. Figyelembe véve a világszintű vegyi anyag-termelés tendenciáit, lehetőséget kínál az uniós vegyipar számára, hogy a biztonságos és fenntartható vegyi anyagok továbbfejlesztése révén visszanyerje versenyképességét és fenntartható, ágazatokon átívelő megoldásokat kínáljon különösen az építőanyagok, a textiltermékek, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású mobilitás, az akkumulátorok, a szél-turbinák és a megújuló energiaforrások tekintetében. A „Next Generation EU” eszközről szóló bizottsági javaslat, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz lehetővé teszi az EU tagállamai számára, hogy olyan projektekbe fektessenek be, amelyek elősegítik az uniós iparágak – többek között a vegyipar – zöld és digitális átállását, és fokozzák a fenntartható uniós ipar versenyképességét. A fenntartható vegyi anyagokra való átállás során szem előtt kell tartani a társadalmi-gazdasági következményeket, köztük egyes régiók, ágazatok és munkavállalók esetében a foglalkoztatásra gyakorolt hatásokat.

2.1.1. A biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi anyagok ösztönzése

Európa piacvezető vállalatokkal, valamint megfelelő tudományos és technikai kapacitással rendelkezik ahhoz, hogy vezető szerepet játsszon **a vegyi anyagok** tekintetében a

kialakításnál fogva biztonságos és fenntartható megközelítésre¹⁹ való átállásban. A szabályozási és piaci kezdeményezések túlnyomórészt megvalósultak, de a legtöbb káros anyag helyettesítése nem a várt ütemben történik²⁰, és az élenjárók még mindig jelentős gazdasági és technikai akadályokkal szembesülnek²¹. Az átmenethez **erősebb szakpolitikai és pénzügyi támogatásra**, valamint különösen a kkv-k számára nyújtott tanácsadásra és támogatásra van szükség, és összehangolt erőfeszítésre van szükség mindenki, a hatóságok, a vállalkozások, a befektetők és kutatók részéről egyaránt.

Szabályozási eszközöket²² kell igénybe venni a termelés **ösztönzése**, valamint a biztonságos és fenntartható vegyi anyagok használata érdekében. Különösen fontos az ipar arra való ösztönzése, hogy az aggodalomra okot adó anyagok lehető legnagyobb mértékű helyettesítése érdekében előtérbe helyezze az innovációt²³. A biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi anyagokra – köztük a fenntartható bioalapú vegyi anyagokra²⁴ – való átállás, valamint az aggodalomra okot adó anyagok alternatíváinak feltérképezésébe való beruházás alapvető az emberi egészség és a környezet szempontjából, valamint fontos előfeltétele a tiszta körforgásos gazdaság megvalósításának.

A BIZTONSÁGOS ÉS FENNTARTHATÓ TERVEZÉS

A Bizottság:

- **a vegyi anyagok biztonságos és fenntartható tervezésére vonatkozó uniós kritériumokat** fog kidolgozni;
- **az egész EU-ra kiterjedő, biztonságos és fenntartható tervezési hálózatot** fog létrehozni az ágazatok és az értéklánc közötti együttműködés és információmegosztás előmozdítása, valamint az alternatívákkal kapcsolatos technikai szakértelem biztosítása érdekében;
- biztosítani fogja **a biztonságos és fenntartható tervezésű** anyagok és termékek **kifejlesztését, forgalomba hozatalát, alkalmazását és elterjesztését**, különösen a kkv-k számára a Horizont Európa, a kohéziós politika, a LIFE program, más vonatkozó uniós finanszírozási és beruházási eszközök, valamint a köz- és magánszféra közötti partnerségek keretében nyújtott pénzügyi támogatás²⁵ révén;
- **fel fogja térképezni és kezelni fogja a biztonságos és fenntartható tervezéssel**

¹⁹ Ebben a szakaszban a biztonságos és fenntartható tervezés olyan megközelítésmódként határozható meg, amely a vegyi anyagok forgalomba hozatala előtt egy funkció (vagy szolgáltatás) biztosítására összpontosít, elkerülve a volumen és a kémiai tulajdonságok tekintetében az emberi egészségre vagy a környezetre esetlegesen káros vegyi anyagokat, különösen a vegyi anyagok olyan csoportjait, amelyek valószínűsíthetően (öko)toxikusak, a környezetben tartósan megmaradnak (perzisztensek), bioakkumulatívak vagy mobilisak. Az általános fenntarthatóságot az egész életciklust szem előtt tartva a vegyi anyagok környezeti lábnyomának minimalizálásával kell biztosítani, különös tekintettel az éghajlatváltozásra, az erőforrás-felhasználásra, az ökoszisztémákra és a biológiai sokféleségre.

²⁰ Eurostat, [Chemicals production and consumption statistics \(A vegyi anyagok előállítására és fogyasztására vonatkozó statisztikák\)](#), 2020.

²¹ Wood and Lowell Center for Sustainable Production, A Bizottság jelentése „[Chemicals innovation action agenda \(A vegyi anyagokra vonatkozó innovációs cselekvési program\)](#)”, 2019.

²² A REACH értelmében, valamint összhangban a REACH felülvizsgálatával, [COM\(2018\)0116, 5. intézkedés](#) és további jogszabályokkal, például az ökocímke-rendelettel, a környezettudatos tervezésről szóló irányelvvel és az ipari kibocsátásokról szóló rendelettel.

²³ Lásd a 16. lábjegyzetet.

²⁴ A biogazdasági stratégiával összhangban, COM(2018) 673; a bioalapú vegyi anyagok környezeti fenntarthatóságát a teljes életciklusszempontjából kell bizonyítani.

²⁵ A hatályos állami támogatási szabályok figyelembevételével.

összefüggő készségek iránti kereslet és -kínálat közötti eltéréseket és e készségek terén jelentkező hiányosságokat, és minden szinten biztosítani fogja a megfelelő készségeket, többek között a szakképzésben és a felsőoktatásban, a kutatásban, az iparban és a szabályozók szintjén;

- az érdekelt felekkel szoros együttműködésben **fő teljesítménymutatókat** fog kidolgozni a biztonságos és fenntartható vegyi anyagok előállítására való ipari átállás mérésére;
- biztosítani fogja, hogy **az ipari kibocsátásokra vonatkozó szabályozás** a helyszíni kockázatértékelések előírásával és a különös aggodalomra okot adó anyagok használatának korlátozásával ösztönözze a biztonságosabb vegyi anyagok használatát az EU-ban.

2.1.2. Biztonságos termékek és a toxikus anyagoktól mentes anyagciklusok megvalósítása

A tiszta, körforgásos gazdaság szempontjából alapvető fontosságú a **másodlagos nyersanyagok** előállításának és alkalmazásának ösztönzése és annak biztosítása, hogy mind az elsődleges, mind a másodlagos anyagok és termékek mindig biztonságosak legyenek. A körforgásos gazdaságra vonatkozó, nemrégiben elfogadott cselekvési terv²⁶ rámutatott arra, hogy ehhez egyidejűleg több intézkedésre van szükség, egyrészt a gyártást megelőzően a termékek biztonságos és fenntartható tervezésének biztosítása, valamint a gyártást követően az újrafeldolgozott anyagok és termékek biztonsága és az azokba vetett bizalom növelése érdekében. A másodlagos nyersanyagok jól működő piacának megteremtését, valamint a biztonságosabb anyagokra és termékekre való átállást azonban számos probléma – különösen a termékek **vegyianyag-tartalmára vonatkozó megfelelő információk hiánya** – lassítja²⁷. A fogyasztók, az értéklánc szereplői és a hulladékgazdálkodók ezért nem tudnak megalapozott döntéseket hozni.

A toxikus anyagoktól mentes anyagciklusok és a tiszta újrafeldolgozás felé való elmozdulás, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a „**Recycled in the EU**” világszerte ismert referenciává váljon, gondoskodni kell, hogy **a termékek és az újrafeldolgozott anyagok a lehető legkevesebb aggodalomra okot adó vegyi anyagot** tartalmazzanak. Alapelveként a primer és az újrahasznosított anyagok esetében a veszélyes anyagokra vonatkozóan ugyanazok a határértékek alkalmazandók. Előfordulhatnak azonban olyan kivételes körülmények, amelyek szükségessé tehetik az ezen elvtől való eltérést. Ehhez teljesülnie kell annak a feltételnek, hogy az újrafeldolgozott anyag felhasználása olyan egyértelműen meghatározott alkalmazásokra korlátozódik, amelyek nem gyakorolnak negatív hatást a fogyasztók egészségére és a környezetre, és amelyek esetében a primer anyaggal összevetésben az újrafeldolgozott anyag felhasználásának indokoltságát eseti elemzés támasztja alá.

A szabályozási intézkedésekkel párhuzamosan növelni kell az **innovatív technológiákba** történő beruházásokat **a hulladékáramokban jelen lévő maradványanyagok** kezelése érdekében, ezáltal pedig több hulladékot lehet újrafeldolgozni²⁸. Ez különösen fontos egyes

²⁶ [COM\(2020\) 98.](#)

²⁷ [COM\(2018\) 32.](#)

²⁸ U.o..

műanyagok és textíliák esetében. E célból fenntartható innovációkat és technológiákat kell kifejleszteni. Az olyan technológiák is szerepet játszhatnak, mint a vegyi anyagok újrafeldolgozása, de csak akkor, ha a teljes életciklus szempontjából összességében pozitív környezeti és éghajlati teljesítményt nyújtanak.

Toxikus anyagoktól mentes anyagciklus

A Bizottság:

- a lehető legkisebb szintre fogja csökkenteni **az aggodalomra okot adó anyagok előfordulását** a termékekben azáltal, hogy – többek között a fenntartható termékpolitikára vonatkozó kezdeményezés részeként – olyan követelményeket vezet be, amelyek kiemelt figyelmet fordítanak az olyan termékkategóriákra, amelyeket veszélyeztetett népességcsoportok használnak és azokra, melyekben nagy potenciál rejlik a körforgásosságra, mint például a textíliák, a csomagolóanyagok, többek között az élelmiszerek csomagolása, a bútorok, az elektronikai termékek és az információs és kommunikációs technológiák, az építőipari termékek és az épületek esetében;
- biztosítani fogja **a vegyianyag-tartalomra és a biztonságos használatra vonatkozó információk** rendelkezésre állását azáltal, hogy a fenntartható termékpolitikára vonatkozó kezdeményezés keretében erre vonatkozó tájékoztatási követelményeket vezet be, és biztosítja az aggodalomra okot adó anyagok előfordulásának nyomon követését az anyagok és termékek életciklusa során²⁹;
- biztosítani fogja, hogy csak kivételes és indokolt esetben lehessen **engedélyezni** a REACH-rendelet keretében az újrahasznosított anyagokra vonatkozó korlátozást, illetve attól **eltérni**;
- támogatni fogja az olyan **fenntartható innovációkba történő beruházásokat**³⁰, amelyek képesek a hulladékáramok megtisztítására, a biztonságos újrafeldolgozás fokozására és a hulladékexport csökkentésére, különös tekintettel a műanyagokra és a textíliákra;
- olyan **kémiai kockázatértékelési módszereket** fog kidolgozni, amelyek az anyagok és termékek teljes életciklusát figyelembe veszik.

²⁹Az ECHA SCIP adatbázisára, a REACH folyamatban lévő felülvizsgálatára (3. intézkedés), [COM\(2018\)0116](#), valamint a termékútlelvel kialakítására támaszkodva.

³⁰ A vonatkozó állami támogatási szabályok figyelembevételével.

2.1.3. A vegyi anyagok gyártásának környezetbarátabbá tétele és digitalizálása

A vegyi anyagok előállítása egyike a legszennyezőbb és legnagyobb energia- és erőforrásigényű ágazatoknak, továbbá szorosan összekapcsolódik más energiaigényes ágazatokkal és folyamatokkal. Ugyan az európai vegyipar már beruházott a gyártóüzemek fejlesztésébe, a zöld és digitális átálláshoz továbbra is jelentős beruházásokra van szükség az ágazatban³¹. **Az új és tisztább ipari folyamatok és technológiák** nemcsak a vegyi anyagok előállításának környezeti lábnyomát csökkentenék, hanem a költségeket is, továbbá javítanák a piac felkészültségét és új piacokat hoznának létre a fenntartható európai vegyipar számára.

Az európai zöld megállapodásnak megfelelően **az energiahatékonyságot prioritásként kell kezelni**, és a megújuló hidrogénhez és a fenntartható módon előállított biometánhoz hasonló tüzelőanyagok meghatározó szerepet játszhatnak az energiaforrások fenntarthatóságában³². A **digitális technológiák** – például a dolgok internete, a nagy adathalmazok, a mesterséges intelligencia, az intelligens érzékelők és a robotika – szintén fontos szerepet játszhatnak a gyártási folyamatok környezetbarátabbá tételében. Emellett a **kémiai innovációk** ágazatokon átívelő, fenntartható megoldásokat kínálhatnak a termelési folyamatok általános környezeti lábnyomának csökkentésére.

A technológia szerepén túl **az üzleti modelleket érintő innovációk** szintén jelentős ösztönzők a vegyi anyagokat gyártó és felhasználó iparágak zöld átállásához. Fel kell tární és elő kell mozdítani a vegyi anyagok hagyományos gyártásáról és használatáról **a vegyi anyagok mint szolgáltatás**³³ felé való elmozdulás lehetőségeit. Ezek az innovációk optimalizálhatják a szakértelem felhasználását, és a teljes életciklus során biztosíthatják az erőforrás-hatékonyságot, valamint ösztönözhetik a helyi érdekű innovációt és a kkv-k bevonását. Ezeket a fejleményeket az EU fenntartható finanszírozási taxonómiája³⁴ fogja támogatni annak érdekében, hogy a forrásokat a környezeti szempontból fenntartható vegyi anyagok gyártása és használata felé irányítsa.

INNOVATÍV IPARI TERMELÉS

A Bizottság pénzügyi eszközein, valamint kutatási és innovációs programjain³⁵ keresztül támogatni fogja a következőket:

- az energetikai, építőipari, mobilitási, egészségügyi, mezőgazdasági és elektronikai ágazatokban alkalmazott **fejlett anyagok** kutatása és fejlesztése a zöld és digitális átállás megvalósítása érdekében;

³¹ EEA, [Industrial pollution in Europe \(Ipari szennyezés Európában\)](#); [State of the environment and outlook report \(Jelentés: a környezet állapota és kilátások\)](#), 2020.

³² A Hidrogénstratégia a klímasemlges Európáért című közlemény hangsúlyozza a keresletoldali támogatási intézkedések, valamint a megújuló hidrogén bizonyos végfelhasználói ágazatokban, például a vegyiparban való elterjedésének szükségességét. Ilyen kvótákat vagy minimális részarányokat más megújuló üzemanyagok, például a biometán esetében is figyelembe lehetne venni. [COM\(2020\) 301](#).

³³ A „vegyi anyagok mint szolgáltatás” magában foglalja a vegyi anyagok lízingjét, valamint olyan szolgáltatások lízingjét is, mint a logisztika, egyes vegyi eljárások és alkalmazások fejlesztése, valamint a hulladékgazdálkodás.

³⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról. A Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fog elfogadni az arra vonatkozó technikai vizsgálati kritériumok meghatározása céljából, hogy a gazdasági tevékenységek hogyan és mikor minősülhetnek környezeti szempontból fenntarthatónak.

³⁵ Az európai strukturális és beruházási alapok, a méltányos átállást támogató mechanizmus, az InvestEU, a stratégiai beruházási keret, a React-EU, az Európai horizont és a Digitális Európa program.

- **alacsony szén-dioxid-kibocsátású és alacsony környezeti hatású vegyi és egyéb anyagok gyártási folyamatainak** kutatása, fejlesztése és bevezetése;
- **innovatív üzleti modellek**, például teljesítményalapú üzleti modell kutatása és fejlesztése a vegyi anyagok és az egyéb erőforrások hatékonyabb felhasználásának, valamint a hulladék és a kibocsátás minimalizálásának biztosítása érdekében;
- a vegyi anyagok gyártásában és felhasználásában részt vevő **munkaerő átképzése és továbbképzése** a zöld és digitális átállás irányába;
- **kockázatfinanszírozáshoz való hozzáférés**, különösen a kkv-k és az induló vállalkozások számára;
- a vegyi anyagok előállításához a megújuló/karbonsemleges energiaforrásokból származó **villamos energia felhasználását, szállítását és tárolását** lehetővé tevő infrastruktúra kifejlesztése és kiépítése;
- a gyártási célokra **rendelkezésre álló technológiák** – például a dolgok internete, a nagy adathalmazok, a mesterséges intelligencia, az automatizálás, az intelligens érzékelők és a robotika – **jelenlegi telepítési arányának** növelése.

2.1.4. Az EU nyitott stratégiai autonómiájának megerősítése

Az elmúlt évtizedekben a gyártási és ellátási láncok egyre összetettebbé váltak és globalizálódtak **egyes kritikus fontosságú vegyi anyagok**, például a nyersanyagok, a köztes termékek vagy a gyógyszerhatóanyagok esetében. A Covid19-világjárvány rávilágított arra, hogy az alapvető társadalmi alkalmazásokban használt egyes vegyi anyagok esetén a **beszállítók korlátozott száma** kockázatot jelenthet, például a gyógyszerek rendelkezésre állása és az EU **egészségügyi válságokra való reagálási képessége** tekintetében. Az EU ellátási zavarokkal szembeni ellenálló képessége nemcsak az egészségügyi alkalmazásokban használt vegyi anyagok rendelkezésre állásának biztosítása szempontjából kulcsfontosságú, hanem **az európai zöld megállapodásban meghatározott átfogó fenntarthatósági célok** elérésében is, beleértve a klímasemlegességet szolgáló technológiákat, például az akkumulátorokat, a szélturbinákat és a fotovoltai technológiákat, a tiszta anyagkörforgást és a szennyezőanyag-mentességi célkitűzést.

Ahhoz, hogy a gazdaság és az egészségügyi rendszerek ellenállóbbak legyenek, az EU-ban meglévő vegyianyag-termelési kapacitásnak megfelelően diverzifikált beszerzési forrásokra és a zavarok kockázatának jobb kezelésére van szükség minden szinten, továbbá stratégiai tartalékokra és készletfelhalmozásra, valamint olyan mechanizmusokra, amelyek biztosítják, hogy válság esetén az ellátási láncok továbbra is változatlanul működjenek.

AZ EU NYITOTT STRATÉGIAI AUTONOMIÁJÁNAK MEGERŐSÍTÉSE

A Bizottság:

- az Európai Tanács 2020. októberi következtetéseivel és az iparpolitikáról szóló közlemény bejelentett frissítésével összhangban meg fogja határozni a **stratégiai függőségeket**, és intézkedéseket fog javasolni e függőségek csökkentésére;
- **stratégiai értékláncokat** fog meghatározni, különösen a zöld és digitális átállás szempontjából releváns technológiák és alkalmazások tekintetében azokban az esetekben, ahol a kritikus vegyi anyagok fontos építőelemek;
- együtt fog működni az érdekelt felekkel az Unió **vegyi anyagokkal kapcsolatos stratégiai előrejelzési képességének** fokozása érdekében;

- intelligens szakosodás³⁶ révén elő fogja mozdítani a régiók közötti együttműködést a fenntartható vegyi anyag-értékláncok mentén a közös beruházási projektek kidolgozásának a felgyorsítása érdekében;
- uniós finanszírozási és beruházási mechanizmusok³⁷ révén elő fogja mozdítani a társadalom számára alapvető fontosságú alkalmazásokban használt vegyi anyagok kínálatával és fenntarthatóságával kapcsolatos uniós rezilienciát.

2.2. Erősebb uniós jogi keret a sürgető környezeti és egészségügyi problémák kezelésére

Bár a vegyi anyagok kezelésére vonatkozó uniós megközelítés hatékonynak bizonyult az egyes problémás anyagoknak való emberi és környezeti kitettség csökkentésében, a jelenlegi és új egészségügyi és környezetvédelmi aggályok szükségessé teszik a jogi keret megerősítését a tudományos eredményekre való gyors reagálás érdekében, koherensebbé, egyszerűbbé és kiszámíthatóbbá téve azt valamennyi szereplő számára. A vegyi anyagok szabályozásának sarokkövét jelentő REACH-rendeletet és CLP-rendeletet meg kell erősíteni, és ki kell egészíteni a vegyi anyagok értékelésére és kezelésére vonatkozó koherens megközelítésekkel a meglévő ágazati jogszabályokban, különös tekintettel a fogyasztási cikkek szabályozására.

2.2.1. A fogyasztók, a veszélyeztetett csoportok és a munkavállalók védelme a legkárosabb vegyi anyagokkal szemben

A fogyasztók széles körben ki vannak téve a termékekben, többek között a játékokban és a gyermekápolási cikkekben, az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokban, a kozmetikumokban, a bútorokban és a textíliákban – hogy csak néhányat említsünk – jelen lévő vegyi anyagoknak, és EU-szerte több millió munkavállaló napi szinten kerül érintkezésbe olyan vegyi anyagokkal, amelyek ártalmasak lehetnek számukra³⁸. A veszélyeztetett népességcsoportok – például a gyermekek, a terhes nők és az idősök – különösen érzékenyek a bizonyos veszélyes tulajdonságokkal rendelkező vegyi anyagokra³⁹.

Az egészség szempontjából a vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályok egyik legnagyobb előnye az elmúlt évtizedekben a polgárok rákkeltő anyagoknak való expozíciójának a csökkenése volt. Ezt különösen a jogszabályokban érvényesülő megelőző jellegű megközelítés – a „kockázatkezelés tekintetében alkalmazott általános megközelítés”⁴⁰ – tette lehetővé, azaz, hogy a rákkeltő anyagokat általában betiltották a legtöbb fogyasztási cikk, valamint az olyan felhasználások esetében, amelyeknél fennáll veszélyeztetett csoportok expozíciója, ugyanakkor a jogszabályban egyértelműen

³⁶ Az EU kohéziós politikáján belül az [intelligens szakosodás](#) helyi alapú megközelítés.

³⁷ Az európai strukturális és beruházási alapok, a méltányos átállási mechanizmus, az európai stratégiai beruházási alapok, a ReactEU, az Európai horizont, adott esetben az alkalmazandó állami támogatási szabályok figyelembevételével.

³⁸ A munkahelyi egészségvédelemről és biztonságról szóló irányelvek különösen relevánsak azon vegyi anyagok esetében, amelyekről megállapították, hogy a munkahelyi expozíció az elsődleges kockázat.

³⁹ [SWD\(2019\) 199.](#)

⁴⁰ A vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályi keretben a „kockázatkezelés általános megközelítése” automatikusan kiváltja az előre meghatározott kockázatkezelési intézkedéseket (pl. csomagolási követelmények, korlátozások, tilalmak stb.), amelyek a vegyi anyag veszélyes tulajdonságain és az expozícióval összefüggő általános szempontokon alapulnak (pl. elterjedt felhasználás, gyermekeknek szánt termékekben való felhasználás, nehezen kontrollálható expozíció). Számos jogszabályban alkalmazzák konkrét megfontolások alapján (pl. a veszély jellemzői, bizonyos népességcsoportok veszélyeztetettsége, a nem kontrollálható vagy elterjedt expozíció). [SWD\(2019\) 199.](#)

meghatározott feltételek mellett korlátozott mértékű mentességeket engedélyeztek. Egy ilyen megelőző megközelítésmód **egyszerűbbés** általában **gyorsabb**, valamint **egyértelmű jelzést ad valamennyi érintett számára**, így a végrehajtó hatóságok, az iparág és a továbbfelhasználók számára az olyan vegyi anyag-típusok tekintetében, amelyek esetében az iparágnak prioritásként kell kezelnie az **innovációt**⁴¹.

Az EU-ban ugyanakkor a vegyi anyagok túlnyomó többségének szabályozása jelenleg eseti alapon és az egyes konkrét felhasználások tekintetében történik⁴². Bőséges bizonyítékok és a polgárok aggodalmai indokolják, hogy a legkárosabb vegyi anyagok esetében **alapértelmezésben a kockázatkezelés általános megközelítése érvényesüljön, különösen a fogyasztási cikkekben való felhasználásuk tekintetében**. Ennek megvalósítására fokozatosan kerül sor. Először a Bizottság ki fogja terjeszteni a kockázatkezelés általános megközelítését annak garantálására, hogy a fogyasztási cikkek ne tartalmazzanak olyan vegyi anyagokat, amelyek rákot, génmutációkat okoznak, hatással vannak a reprodukciós vagy endokrin rendszerre, vagy perzisztensek és bioakkumulatívak. Másodszor a Bizottság haladéktalanul átfogó hatásvizsgálatot indít, hogy meghatározza ugyanazon általános megközelítés további vegyi anyagokra – köztük az immunrendszert, az idegrendszeri vagy légzőszervi rendszereket érintő, valamint egy adott szervre mérgező vegyi anyagokra – történő kiterjesztésének módozatait és időzítését.

Az általános megközelítés kiterjesztése biztosítja a fogyasztók, a veszélyeztetett csoportok és a természeti környezet következetesebb védelmét, ugyanakkor továbbra is lehetővé teszi a legkárosabb vegyi anyagok használatát, amennyiben azok **a társadalom számára igazoltan létfontosságúak**. E vegyi anyagok nem helyettesíthető felhasználására vonatkozó kritériumokat megfelelően meg kell határozni az uniós jogszabályokban való egységes alkalmazás biztosítása érdekében, és figyelembe kell venni különösen a zöld és digitális átállás megvalósításának szükségességét.

A LEGKÁROSABB VEGYI ANYAGOKKAL SZEMBENI VÉDELEM

A Bizottság:

- ki fogja terjeszteni a kockázatkezelés általános megközelítését annak garantálására, hogy **a fogyasztási cikkek** – többek között az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok, játékok, gyermekápolási cikkek, kozmetikumok, mosó- és tisztítószer, bútorok és textíliák – ne tartalmazzanak olyan vegyi anyagokat, amelyek **rákot, génmutációkat okoznak, hatással vannak a reprodukciós vagy endokrin rendszerre, vagy perzisztensek és bioakkumulatívak**. A Bizottság továbbá haladéktalanul átfogó hatásvizsgálatot indít, hogy meghatározza ugyanazon általános megközelítés további mérgező vegyi anyagokra – köztük **az immunrendszert, az idegrendszeri vagy légzőszervi rendszereket érintő, valamint egy adott szervre mérgező vegyi anyagokra** – történő kiterjesztésének módozatait és időzítését.
- addig is, amíg a kockázatkezelésre vonatkozó általános megközelítés alkalmazandóvá válik, **a fent felsorolt összes anyag prioritást fog élvezni a korlátozások**

⁴¹ [SWD\(2019\) 199](#).

⁴² Az „egyedi kockázattertelékek” figyelembe veszik a veszélyt, az anyagok felhasználását és a kapcsolódó, az emberekre és a környezetre vonatkozó konkrét expozíciós forgatókönyveket, és az eredmények alapján kockázatkezelési intézkedéseket vonnak maguk után. [SWD\(2019\) 199](#).

tekintetében, mégpedig valamennyi felhasználás esetében és az egyenként történő szabályozás helyett csoportosítva;

- biztosítani fogja a gyermekek biztonságát a **gyermekápolási cikkekben** és a gyermekeknek szánt (a játékoktól eltérő) egyéb termékekben található⁴³ veszélyes vegyi anyagokkal szemben annak érdekében, hogy ugyanolyan szintű védelmet biztosítson, mint a játékok esetében, az általános termékbiztonságról szóló irányelv kötelező jogi követelményei és a REACH-rendeletben foglalt korlátozások révén;
- meg fogja határozni a **nem helyettesíthető felhasználásra vonatkozó kritériumokat**⁴⁴ annak biztosítása érdekében, hogy a legkárosabb vegyi anyagok használata csak akkor legyen megengedett, ha azok használata egészségügyi vagy biztonsági szempontból szükséges, vagy ha a társadalom működése szempontjából létfontosságú, és ha nem állnak rendelkezésre környezetvédelmi és egészségügyi szempontból elfogadható alternatívák. Ezek a kritériumok iránymutatásul fognak szolgálni a nem helyettesíthető felhasználások valamennyi vonatkozó uniós jogszabályban történő alkalmazásához az általános és az egyedi kockázatértékelés tekintetében egyaránt;
- a REACH szerinti **szakmai felhasználókra** is ki fogja terjeszteni a fogyasztók számára biztosított védelem szintjét;
- meg fogja erősíteni a **munkavállalók védelmét** azáltal, hogy a soron következő munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai keret kidolgozásának folyamata során további prioritásokat határoz meg a munkavállalók veszélyes anyagoknak való expozíciójának kezelésére, többek között a legkárosabb anyagok azonosítása révén. Ezen anyagok tekintetében a Bizottság foglalkozási határértékek megállapítását fogja javasolni a munkahelyi egészségvédelem és biztonság területén folytatott konzultációs folyamatot követően. A munkavállalók védelmét továbbá az ólomra és az azbesztre vonatkozó hatályos foglalkozási határértékek csökkentésére irányuló javaslat, valamint a diizocianátokra vonatkozó kötelező határérték megállapítása révén is növelni fogja.

Különös figyelmet kell szentelni az emberek és a környezet **endokrin rendszert károsító vegyi anyagoknak** való kitettségének. Ezeket az anyagokat egyre inkább összefüggésbe hozzák a hormonrendszeren keresztül ható betegségekkel⁴⁵. Használatuk egyre gyakoribb, komoly veszélyt jelent az emberi egészségre és a vadon élő állatokra és növényekre, valamint gazdasági költségekkel jár a társadalom számára. Mivel a hormonok szabályozzák az agy fejlődését és növekedését, a magzati fejlődés és a pubertás során az endokrin rendszert károsító anyagoknak való kitettség visszafordíthatatlan hatásokhoz vezethet, amelyek közül néhány csak sok évvel később manifesztálódik⁴⁶. Bár egyes jogszabályok⁴⁷ alkalmasak az

⁴³ A gyermekek egészséghez való jogával a gyermekek jogairól szóló, hamarosan elkészülő uniós stratégia is foglalkozni fog.

⁴⁴ Figyelemmel a nem helyettesíthető felhasználás fogalmának [az ózonréteget lebontó anyagokról szóló montreali jegyzőkönyvben](#) szereplő meghatározására, [amely azért került bevezetésre](#), hogy értékelni lehessen bizonyos vegyi anyagok esetében a felhasználás tényleges indokoltságát. Figyelemmel továbbá arra is, hogy a vegyi anyagok tekintetében a Montreali Jegyzőkönyv meghatározott hatályával összevetve a vegyi anyagokra vonatkozó uniós szabályozási keret hatálya jóval szélesebb.

⁴⁵ Az endokrin rendszerrel összefüggő rendellenességek különösen a pajzsmirigy, az immunrendszer, a reprodukciós rendszer és az általános emberi anyagcsere működését befolyásolják. SWD(2020) 249.

⁴⁶ C. Ganzleben, A. Kazmierczak, [Leaving no one behind – understanding environmental inequality in Europe \(Senki ne maradjon ki – az európai környezeti egyenlőtlenségek megértése\)](#), 2020.

endokrin károsító anyagok azonosítására, az uniós szabályozási rendszer összességében széttagolt, hatálya korlátozott, konszolidálásra és egyszerűsítésre szorul az endokrin károsító anyagok időben történő felismerése, valamint az embereket és a környezetet érő expozíció minimális szintre való csökkentése érdekében. Ehhez a kockázatkezelésre vonatkozó, megelőző célú általános megközelítést kell elfogadni a jogszabályokra vonatkozóan⁴⁸, különösen az endokrin károsító anyagok fogyasztási cikkekben való alkalmazásának elkerülése érdekében.

ENDOKRIN KÁROSÍTÓ ANYAGOK

A Bizottság:

- javasolni fogja az endokrin károsító anyagok **jogilag kötelező erejű veszélyazonosítását** a WHO vonatkozó fogalommeghatározása alapján és a peszticidekre és biocidokra vonatkozóan már kidolgozott kritériumokra támaszkodva, valamint e veszélyazonosítás valamennyi jogszabály esetében történő alkalmazását;
- biztosítani fogja, hogy **az endokrin károsító anyagok betiltásra kerüljenek a fogyasztási cikkekben** közvetlenül azután, hogy azokat azonosítják, és csak abban az esetben engedélyezzék használatukat, ha a társadalom számára bizonyítottan alapvető fontosságúak;
- meg fogja erősíteni **a munkavállalók védelmét** azáltal, hogy az endokrin károsító anyagok felvételre kerüljenek a REACH-rendeletbe a különös aggodalomra okot adó anyagok kategóriájába;
- az összes jogszabályra vonatkozóan a tájékoztatási követelmények felülvizsgálata és megerősítése révén biztosítani fogja, hogy elegendő és megfelelő **információ álljon a hatóságok rendelkezésére** az endokrin károsító anyagok azonosításához;
- az anyagok vizsgálata és tesztelése révén fel fogja gyorsítani az endokrin károsító anyagokra vonatkozó **információk előállítására szolgáló módszerek** fejlesztését és alkalmazását.

2.2.2. Az embereknek és a környezetnek a vegyi anyagok kombinált hatásaival szembeni védelme

Az emberek és más élő szervezetek naponta ki vannak téve **a különböző forrásokból származó vegyi anyagok széles skálájának**. Az elmúlt években jelentős előrelépés történt az említett vegyi anyagok kombinált hatásával kapcsolatos egyes ismeretbeli hiányosságok megszüntetése terén. Az EU-ban ugyanakkor a vegyi anyagok biztonságosságának értékelése általában az egyes hatóanyagok vagy bizonyos esetekben konkrét felhasználás céljából szándékosan hozzáadott keverékek értékelésével történik, a különféle forrásból származó többféle vegyi anyagnak való együttes és hosszú időszakot érintő kitettség figyelembevétele nélkül⁴⁹. Az emberek esetében a vegyi anyagok kombinált hatása zárt környezetben

⁴⁷ REACH-rendelet; Az 1107/2009/EK rendelet a növényvédő szerek forgalomba hozataláról; valamint az 528/2012/EU rendelet a biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról.

⁴⁸ SWD(2020) 249.

⁴⁹ SWD(2020) 248.

fokozódhat. Egyes jogszabályok⁵⁰ előírják, hogy értékelni kell a különböző forrásokból származó, ugyanazon vegyi anyagnak való kumulatív expozíciót. Általában hiányoznak a **nem szándékos keverékek** hatásának figyelembevételére vonatkozó kifejezett követelmények, ahogy jelenleg például a munkavállalók védelme területén⁵¹. A peszticidekre és a biocidekre vonatkozó jogszabályok előírják a kumulatív és szinergikus hatások figyelembevételét⁵². A növényvédő szerek esetében előrelépés történt egy célzott módszertan kidolgozása terén, és a meglévő rendelkezések maradéktalan végrehajtása érdekében fokozódni fog a munka üteme⁵³.

A kémiai keverékek kombinált hatásának megfelelő kezelése érdekében következetesen jogi követelményeket kell bevezetni annak biztosítása érdekében, hogy a több vegyi anyagnak való egyidejű expozíció kockázatait hatékonyan és módszeresen figyelembe vegyék a vegyi anyagokkal kapcsolatos valamennyi szakpolitikai területen. Mivel jelenleg nem reális és gazdaságilag nem megvalósítható a vegyi anyagok csaknem végtelen számú lehetséges kombinációjának értékelése és szabályozása, kialakulóban van az a tudományos konszenzus, miszerint a vegyi anyagok **keverékeinek hatását figyelembe kell venni és általánosabban be kell építeni a vegyi anyagok kockázatértékelésébe**⁵⁴. Ezzel párhuzamosan tovább lehetne fejleszteni és fel lehetne tárni az egyes szakpolitikai területekre vonatkozó célzott módszereket.

KEVERÉKEK

A Bizottság:

- értékelni fogja, hogy miként lehetne a REACH-rendeletbe a legjobban belefoglalni az anyagok kémiai biztonsági értékelése céljából **egy (vagy több) keverék-értékelési tényezőt**;
- olyan rendelkezéseket fog bevezetni, amelyek figyelembe veszik **a kombinált hatásokat az egyéb vonatkozó jogszabályokban**, például a vízre, az élelmiszer-adalékanyagokra, a játékokra, az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokra, a mosó- és tisztítószerre és a kozmetikumokra vonatkozó jogszabályokban, illetve meg fogja erősíteni e rendelkezéseket;
- javítani fogja **a dohány** és kapcsolódó termékek **előállításához felhasznált keverékek** értékelését a lehetőségekhez mérten a meglévő uniós ügynökségek közreműködésével⁵⁵.

⁵⁰ Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokra vonatkozó és a környezetvédelmi jogszabályok; SWD(2020) 248

⁵¹ A munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről szóló 98/24/EK tanácsi irányelv (HL L 131., 1998.5.5.) előírja, hogy értékelni és kezelni kell az összes érintett vegyi anyag együttes kockázatát.

⁵² SWD(2020) 248.

⁵³ Erre kezdetben a megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről szóló 396/2005/EK rendelet, majd a második szakaszban a növényvédő szerek szabályozásáról szóló rendelet értelmében kerül sor.

⁵⁴ SWD(2020) 248.

⁵⁵ A 2014/40/EU irányelv a tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerezésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről. HL L 127., 2014.4.29.

2.2.3. Vegyi szennyezéstől mentes környezet

A veszélyes vegyi anyagok és azoknak a többi környezeti stresszorzattal való összetett kölcsönhatásai **hosszú távú és nagymértékű környezeti** hatást gyakorolhatnak a szárazföldi vagy tengeri környezetre. Hozzájárulhatnak az ökoszisztémák ellenálló képességének csökkenéséhez, ami az állatállomány gyors hanyatlásához és végső soron kihalásához⁵⁶ vezethet, valamint hatással lehet az emberi egészségre és jólétre, nem utolsósorban a szennyező anyagoknak az élelmiszerláncban való lehetséges előfordulása révén. A becslések szerint az EU-ban a potenciálisan – elsősorban a hulladékártalmatlanítás és -kezelés következtében – szennyezett területek száma mintegy 2,8 millió, ami jelentős környezeti veszélyt jelent a szárazföldi és vízi ökoszisztémákra, és hatással van a talaj termelékenységére⁵⁷. A jelenlegi szabályozási és szakpolitikai keret nehezen tudja ezt figyelembe venni, ezért azt meg kell erősíteni.

VEGYI SZENNYEZÉS A TERMÉSZETES KÖRNYEZETBEN

A Bizottság:

- javasolni fogja, hogy a CLP-rendelet tartalmazzon új veszélyességi osztályokat és kritériumokat a **környezeti toxicitás, a perzisztencia, a mobilitás és a bioakkumuláció** teljes körű kezelése érdekében;
- az **endokrin károsító anyagokat, a perzisztens, mobil és mérgező, valamint a nagyon perzisztens és nagyon mobil anyagokat** magában foglaló, különös aggodalomra okot adó anyagkategóriákat fog bevezetni;
- a jogszabályi követelmények megerősítésével biztosítani fogja, hogy az anyagokkal kapcsolatban a hatóságok rendelkezésére bocsátott információk lehetővé tegyék az átfogó **környezeti kockázatértékelést**;
- kezelni fogja a **gyógyszergyártás és -felhasználás** környezetre gyakorolt **hatását** a gyógyszerekre vonatkozó jövőbeli európai stratégiában⁵⁸;
- támogatni fogja a szárazföldi és vízi környezet **szennyezésmentesítésére irányuló megoldásokkal** összefüggő kutatást és fejlesztést;
- meg fogja erősíteni az **élelmiszerekben előforduló vegyi szennyező anyagok** szabályozását az emberi egészség magas szintű védelmének biztosítása érdekében.

A **per- és polifluorozott alkilezett anyagok (PFA-k)** különleges figyelmet igényelnek a talaj és a víz – többek között az ivóvíz⁵⁹ – szennyezettségével összefüggő esetek magas száma miatt uniós és világszinten⁶⁰ egyaránt, valamint a betegségek széles köre által érintett személyek száma és az ezzel összefüggő társadalmi és gazdasági költségek miatt⁶¹. A Bizottság ezért átfogó intézkedéscsomagot javasol a **PFA-k használatának és az ezek általi**

⁵⁶ COM(2019) 264.

⁵⁷ Európai Bizottság, [Status of local soil contamination in Europe \(A helyi talajszennyezések helyzete Európában\)](#), 2018.

⁵⁸ Valamint a környezetbe kerülő gyógyszerekkel kapcsolatos stratégiai megközelítés COM(2019) 128. nyomon követése.

⁵⁹ WHO, [Keeping our water clean: the case of water contamination in the Veneto Region \(Tartsuk tisztán vizeinket: vízszennyezés Veneto tartományban, esettanulmány\)](#), Olaszország, 2017.

⁶⁰ Az Északi Minisztertanács által finanszírozott tanulmány, [The Costs of Inaction \(A tétlenség költségei\). A socioeconomic analysis of environmental and health impacts linked to exposure to PFAS \(A PFA-expozícióval összefüggő környezeti és egészségügyi hatások társadalmi-gazdasági elemzése\)](#), 2019.

⁶¹ A becslések szerint Európában a PFA-expozícióból eredő költségek éves szinten 52–84 milliárd eurót tesznek ki; *Ugyanott*.

szennyeződésnek a kezelésére. Ezen intézkedések célja különösen annak biztosítása, hogy a PFA-k használata fokozatosan megszűnjön az EU-ban, kivéve azokat az eseteket, amikor ezek az anyagok a társadalom számára bizonyítottan alapvető fontosságúak.

PFA-k⁶²

A Bizottság:

- be fogja tiltani a PFA-kat, mint csoportot a **tűzoltóhabokban és egyéb felhasználásokban**, és csak abban az esetben engedélyezi a használatukat, ha azok társadalmi szempontból nélkülözhetetlenek;
- csoportos megközelítést alkalmazva kezelni fogja a PFA-kat a vízre, a fenntartható termékekre, az élelmiszerekre, az ipari kibocsátásokra és a hulladéokra vonatkozó érintett jogszabályok keretében;
- foglalkozni fog a PFA-kkal kapcsolatos **aggályok globális szintű** kezelésével a megfelelő nemzetközi fórumokon⁶³ és a harmadik országokkal folytatott kétoldali szakpolitikai párbeszéd keretében;
- az egész EU-ra kiterjedő megközelítést fog kidolgozni és pénzügyi támogatást fog nyújtani a kutatási és innovációs programok keretében a környezet és a termékek **PFA-kkal való szennyezettségének kezelésére szolgáló innovatív módszerek** azonosítása és kidolgozása érdekében;
- biztosítani fogja a **PFA-k kiváltására szolgáló** biztonságos **innovációkkal** összefüggő kutatás és innováció finanszírozását az Európai horizont program keretében.

2.3. A jogi keret egyszerűsítése és megszilárdítása

A vegyi anyagok veszély- és kockázatértékelésére és kezelésére vonatkozó uniós szabályozási keret **átfogó és összetett**. Összességében a vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályok elérik a tervezett eredményeket, és megfelelnek rendeltetési céljaiknak. Ugyanakkor több jelentős hiányosság akadályozza, hogy a vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályok maradéktalanul kamatoztassák a bennük rejlő lehetőségeket⁶⁴. Gyors megoldás hiányában a keret csak nehézségek árán lesz képes időben és hatékonyan megbirkózni a vegyi anyagok jelenlegi és jövőbeli gyártásával és felhasználásával. E stratégia egyik fő célkitűzése a szóban forgó **keret egyszerűsítése**, valamint a vegyi anyagokra vonatkozó uniós szabályok **megszilárdítása és teljes körű végrehajtása**.

2.3.1. Egy anyag, egy értékelés

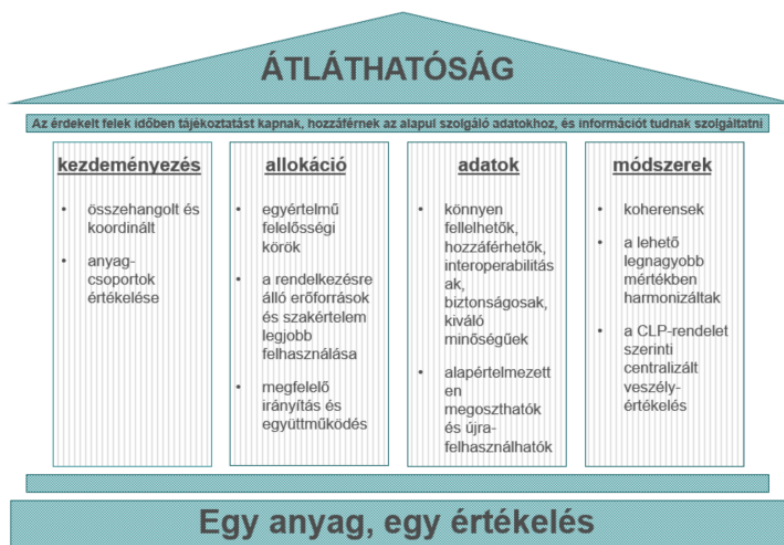
Az értékelési eljárások összetettsége sajátos kihívást jelent a hatóságok és az érdekelt felek számára. Mindez következtetlenségeket, lassú eljárásokat, az erőforrások elégtelen felhasználását és szükségtelen terheket okozhat.

A Bizottság törekszik az értékelési folyamatokat egyszerűbbé és átláthatóbbá tenni, hogy csökkenjenek az érdekelt felek terhei és a döntéshozatal gyorsabbá, következetesebbé és kiszámíthatóbbá váljon. Ez a folyamat támogatni fogja a vegyi anyagok egyes anyagonkénti értékelésétől és szabályozásától a csoportként való szabályozásuk felé való fokozatos elmozdulást is.

⁶² További részletekért lásd: SWD(2020) 247.

⁶³ Stockholmi Egyezmény, Rotterdami Egyezmény és Bázeli Egyezmény, valamint OECD.

⁶⁴ [COM \(2019\)264](#).

A kémiai biztonsági értékeléseket különböző jogszabályok alapján, különböző szereplők eltérő időpontokban kezdeményezik, és azokat különböző uniós ügynökségek⁶⁵, tudományos bizottságok⁶⁶, szakértői csoportok vagy a Bizottság szervezeti egységei végzik. Az érdekelt felek és a nyilvánosság nehezen tudják nyomon követni a szabályozási folyamatokat és az azokból eredő döntéseket. Az „egy anyag, egy értékelés” megközelítés bevezetése biztosítani fogja, hogy a biztonsági értékelések **kezdeményezése és az azzal összefüggő prioritások meghatározása** koordinált, átlátható és a lehető legnagyobb mértékben összehangolt módon történjen, figyelembe véve az egyes ágazatok sajátosságait. Amikor egy adott jogszabály alapján értékelésre tesznek javaslatot, az összehangolt fellépés biztosítása érdekében teljes mértékben figyelembe kell venni az egyéb jogszabályok alapján tervezett intézkedéseket is. Ezt a leghatékonyabban a REACH- és a CLP-rendelet⁶⁷ keretében működő meglévő mechanizmus, a „nyilvános tevékenységek koordinációs eszköze” sikerére építve lehetne megvalósítani. A párhuzamos munkavégzés elkerülése érdekében kulcsfontosságú lesz a korai megállapodás a problémameghatározásról, előnyben részesítve a szerkezeti vagy funkcionális hasonlóságokat mutató anyagok csoportokban történő értékelést. A **felelősségi körök egyértelmű elosztása**, valamint az összes szereplő közötti jó együttműködés révén optimalizálni kell a rendelkezésre álló erőforrások és szakértelem felhasználását.

AZ INTÉZKEDÉSEK ÖSSZEHANGOLÁSA ÉS EGYSZERŰSÍTÉSE A VEGYI ANYAGOKRA VONATKOZÓ UNIÓS JOGSZABÁLYOKBAN

A Bizottság:

- a nyilvános tevékenységek egységes koordinációs eszközének használatával naprakész áttekintést fog nyújtani a hatóságok vegyi anyagokkal kapcsolatos

⁶⁵ Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA), az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA), az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) és az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA).

⁶⁶ Egészségügyi, Környezeti és Újonnan Felmerülő Kockázatok Tudományos Bizottsága ([SCHEER](#)), a fogyasztók biztonságával foglalkozó tudományos bizottság ([SCCS](#)).

⁶⁷ ECHA, [Nyilvános tevékenységek koordinációs eszköze](#).

valamennyi **tervezett és folyamatban lévő kezdeményezéséről**;

- létre fogja hozni a **tagállamok, a bizottsági szolgálatok és az uniós ügynökségek szakértői munkacsoportját**⁶⁸ a vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályokban szereplő veszélyek/kockázatok értékelésével kapcsolatos kezdeményezések megvitatása céljából, figyelembe véve az érintett ágazat sajátosságait is;
- a Bizottságon belül **koordinációs mechanizmust** fog létrehozni a vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályokban a veszélyek azonosítására/osztályozására és a kockázatértékelésre vonatkozó intézkedések lehető legnagyobb mértékű egyeztetése és összehangolása, valamint az „egy anyag, egy értékelés” megközelítés felé vezető folyamat felügyelete érdekében;
- észszerűsíteni fogja a szakértelem és az erőforrások felhasználását azáltal, hogy javaslatot tesz a vegyi anyagokkal kapcsolatban a vonatkozó jogszabályok alapján végzett **műszaki és tudományos munka** európai ügynökségekhez történő **átcsoportosítására**, ideértve a SCHEER és az FBTB⁶⁹ munkáját is;
- javaslatot fog tenni az **Európai Vegyianyag-ügynökség irányításának** megerősítésére és finanszírozási modellje fenntarthatóságának növelésére;
- meg fogja reformálni a **REACH engedélyezési és korlátozási** eljárásait a gyakorlati végrehajtással kapcsolatos tapasztalatok főbb megállapításai alapján⁷⁰.

A szabályozási eredmények következetességének elérése érdekében a vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályokban **koherens terminológiát** kell alkalmazni, különösen a vegyi anyagok (pl. nanoanyagok) meghatározása esetében. A szakpolitikai értékelések azt is mutatják, hogy az érdekelt felek nincsenek mindig tisztában azzal, hogy mely információk állnak rendelkezésre, és hogy a további felhasználási jogok néha túlságosan korlátozóak. Rámutatnak továbbá a **kémiai adatok** interoperabilitásának és hozzáférhetőségének számos hiányosságára⁷¹. Emellett a szabályozói biztonsági értékelések **különböző módszertant** alkalmaznak, ami az eredmények következetlenségéhez vezethet, ugyanakkor a **tudományos vizsgálatokat** nem használják ki kellő mértékben. Az értékelések kezdeményezésére és elvégzésére, valamint az adatok felhasználására is eltérő **átláthatósági szabályok** vonatkoznak.

Az „egy anyag, egy értékelés” megközelítés célja annak biztosítása, hogy a módszerek koherensebbek és a lehető legnagyobb mértékben harmonizáltak legyenek. Arra törekszik, hogy az adatok **alapértelmezés szerint könnyen fellelhetők, interoperábilisak, biztonságosak, megoszthatók és újrafelhasználhatók** legyenek⁷². Az adatokat az interoperabilitás biztosítása érdekében megfelelő formátumban és eszközökkel – pl. IUCLID⁷³ és IPCHEM⁷⁴ – kell rendelkezésre bocsátani. Az „egy anyag, egy értékelés” megközelítés a uniós élelmiszer-biztonsági ágazat átláthatósága terén tett fontos lépésekre

⁶⁸ EFSA, ECHA, EMA és EEA.

⁶⁹ Egészségügyi, Környezeti és Újonnan Felmerülő Kockázatok Tudományos Bizottsága (SCHEER), valamint a fogyasztók biztonságával foglalkozó tudományos bizottság (FBTB).

⁷⁰ A REACH felülvizsgálata, [COM\(2018\) 0116](#).

⁷¹ [COM\(2019\) 264](#).

⁷² Összhangban az [uniós adatstratégiával](#).

⁷³ ECHA, [IUCLID](#).

⁷⁴ Európai Bizottság, [IPCHEM](#).

építve növelni fogja a vegyi anyagokra vonatkozó uniós döntéshozatali folyamat tudományos megalapozottságába vetett bizalmat is⁷⁵.

MÓDSZEREK ÉS ADATOK

A Bizottság:

- biztosítani fogja, hogy a CLP-rendelet legyen a **veszélyek osztályozásának központi eleme**, és ezáltal a Bizottság kezdeményezhesse a harmonizált osztályozást⁷⁶;
- felül fogja vizsgálni a **nanoanyag fogalommeghatározását**⁷⁷, és jogilag kötelező erejű mechanizmusok alkalmazásával biztosítani fogja annak koherens alkalmazását a jogszabályokban;
- a vegyi anyagokra vonatkozó **közös nyílt adatplatformot**⁷⁸ fog kialakítani az összes forrásból származó információk megosztásának, hozzáférhetőségének és további felhasználásának megkönnyítése érdekében;
- elő fogja mozdítani az **emberi és környezeti egészségen alapuló határértékek**⁷⁹ újbóli felhasználását és harmonizálását az uniós kockázatértékelők és -kezelők körében egy központosított és naprakészen tartott uniós adattár révén;
- eszközöket és gyakorlatokat fog kidolgozni annak biztosítására, hogy a releváns **tudományos adatok** a biztonsági értékelések céljából könnyen és gyorsan hozzáférhetőek legyenek, és szabályozási célokra alkalmasak legyenek;
- lehetővé fogja tenni az uniós és a nemzeti hatóságok számára, hogy a szabályozási keret részeként megrendelhesék az **anyagok vizsgálatát és nyomon követését**, amennyiben úgy ítélik meg, hogy további információra van szükség⁸⁰;
- fel fogja számolni az **adatok további felhasználása előtt álló jogszabályi akadályokat** és **egyszerűsíteni fogja a vegyi adatok áramlását** az uniós és a nemzeti hatóságok között;
- kiterjeszti az uniós élelmiszer-biztonsági ágazatban alkalmazott **nyílt hozzáféréssű adatok** elvét és a vonatkozó **átláthatósági elveket** a vegyi anyagokra vonatkozó egyéb jogszabályokra.

⁷⁵ Különösen a megrendelt tanulmányok kötelező bejelentése és valamennyi tudományos adat és információ hozzáférhetősége tekintetében, az élelmiszerláncban végzett uniós kockázatértékelés átláthatósága érdekében meghatározottak szerint. Lásd az élelmiszerláncban alkalmazott uniós kockázatértékelés átláthatóságáról és fenntarthatóságáról szóló (EU) 2019/1381 rendeletet *HL L 231.*, 2019.9.6.

⁷⁶ Különösen endokrin károsító anyagok, valamint PBT/vPvB anyagok hozzáadásával, értékelve az immunotoxicitásra és a neurotoxicitásra vonatkozó egyedi kritériumok szükségességét, amelyek jelenleg a „meghatározott kategóriájú célszervi toxicitás” és a „reproduktív toxicitás” veszélyességi végpont alá tartoznak, és szükség esetén módosítva azokat.

⁷⁷ A Bizottság 2011/696/EU ajánlása a nanoanyag fogalmának meghatározásáról, *HL L 275.*, 2011.10.20..

⁷⁸ Az [uniós adatstratégia](#) keretében bejelentett európai zöldmegállapodás-adattér részeként.

⁷⁹ PL. PNEC-ek, DNEL-ek, egészségügyi megfontolásokon alapuló foglalkozási expozíciós határértékek, vízminőségi előírások, maximális napi bevitel stb.

⁸⁰ A meglévő gyakorlatokra – például a REACH szerinti anyagértékelésre, a víz-keretirányelv és a felszín alatti vizekről szóló irányelvek szerinti megfigyelési listákra, a földhasználatra és a felszín alatti vizekre vonatkozó keretfelmérésre, a HBM4EU programra, valamint a javasolt európai kockázatértékelési partnerségre – építve.

2.3.2. Zéró tolerancia meg nem felelés esetén

Az EU-ban előállított vagy az európai piacon forgalomba hozott vegyi anyagoknak, anyagoknak és termékeknek teljes mértékben meg kell felelniük az uniós tájékoztatási, biztonsági és környezetvédelmi követelményeknek. Ennek ellenére jelenleg **az unióban forgalmazott veszélyes termékekre** vonatkozó riasztások csaknem 30 %-a vegyi anyagok miatti kockázatokkal függ össze. Az érintett termékek csaknem 90 %-a az EU-n kívülről érkezik⁸¹, valamint az **importált árucikkek** és az **online értékesítés** különösen is kihívást jelent. Hasonlóképpen, az ágazat által a REACH alapján nyilvántartásba vett vegyi anyagok regisztrálási dokumentációjának csupán egyharmada felel meg teljes mértékben a tájékoztatási követelményeknek⁸². Sürgősen fel kell gyorsítani a vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályok végrehajtását és érvényesítését annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a megfelelést a vegyi anyagok gyártása és forgalomba hozatala, valamint kibocsátása és ártalmatlanítása tekintetében.

Az új piacfelügyeleti rendelet⁸³ végrehajtása, valamint az EU vámuniójának megerősítését célzó, küszbön álló intézkedések meg fogják erősíteni a végrehajtást mind az egységes piacon, mind az EU külső határain. A Bizottság jelenleg azt mérlegeli, hogy milyen kiegészítő intézkedéseket lehet alkalmazni a REACH érvényesítésének megerősítésére az **Unió határain**⁸⁴, valamint az **online piacterekkel**⁸⁵ való együttműködés fokozására.

Emellett a vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtása a különböző nemzeti szintű kapacitások és erőforrások miatt nem egyformán hatékony az EU egész területén. A tagállamoknak **végrehajtási kapacitásaikat** a megfelelő hatékonysági szintre kell növelniük, lehetővé téve az EU gyors tájékoztatási és riasztási eszközeinek⁸⁶ kihasználását, a **digitális eszközök** hatékonyabb alkalmazását a gyorsabb fellépés érdekében, valamint az erőforrások – ideértve a piacfelügyeleti hatóságok erőforrásait is – optimalizálását. Az Európai Vegyianyag-ügynökség információcserével és végrehajtással foglalkozó fóruma⁸⁷ eredményesnek bizonyult a végrehajtás harmonizációjának előmozdításában, és az intézkedések megkettőződésének elkerülése és a hatékonyság növelése érdekében ki fogja terjeszteni a meglévő **végrehajtási hálózatokkal**⁸⁸ és hatóságokkal⁸⁹ való együttműködését.

⁸¹ Az uniós [biztonsági riasztórendszer/Rapex](#) adatai alapján.

⁸² Az Európai Bizottság a REACH-rendelet felülvizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy a regisztrálási dokumentációk meg nem felelése kulcsfontosságú kérdés, amely akadályozza az előrelépést. Időközben az ECHA és a Bizottság [közös cselekvési tervet](#) dolgozott ki valamennyi regisztrálási dokumentáció megfeleléségi ellenőrzésének fokozására.

⁸³ A piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről szóló (EU) 2019/1020 rendelet (HL L 169., 2019.6.25.), amely 2021 júliusában lép hatályba.

⁸⁴ Jelenleg készül egy tanulmány arról, miként építhetők be a REACH-követelmények a vámeljárássokba. Ezt hatásvizsgálat fogja követni az előremutató lehetőségek meghatározása céljából.

⁸⁵ Számos online platform [termékbiztonsági vállalat](#) írt alá arról, hogy az online kínálatából eltávolít minden olyan terméket, amelyet a biztonsági riasztórendszer/RAPEX-rendszeren keresztül bejelentettek.

⁸⁶ A RAPEX és a RASFF olyan eszközök, amelyek tájékoztatják a fogyasztókat és a tagállami hatóságokat a kockázatot jelentő termékekről; [Fogyasztói biztonsági riasztórendszer](#).

⁸⁷ A [végrehajtással kapcsolatos információcseréért felelős fórum](#) a REACH, a CLP, a PIC, a POP és a biocid termékekről szóló rendeletek végrehajtásáért felelős hatóságok hálózata.

⁸⁸ Pl. SLIC (munkahelyi egészségvédelem és biztonság), PARCS (vám), IMPEL (hulladék és ipari kibocsátások).

⁸⁹ Azaz a REACH-re, a kozmetikumokra, a biocidokra, a vámhatóságokra, a fogyasztóvédelmi hatóságokra és az ügynökségekre (pl. ECHA) kiterjedő, vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályokkal foglalkozó piacfelügyeleti hatóságok.

A folyamatban lévő tevékenységek célja a vegyi anyagokra vonatkozó környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelés javítása⁹⁰. Jó példa erre a **környezetvédelmi megfelelési és irányítási fórum**⁹¹, amely összefogja a tagállamok vegyi anyagokkal foglalkozó hatóságait és a környezetvédelmi végrehajtási hálózatokat⁹². A **szennyezőanyag-mentességi cselekvési terv** további konkrét intézkedéseket fog kezdeményezni a vegyi szennyezés csökkentése érdekében.

A **fogyasztók és a fogyasztói szervezetek pozíciójának erősítését** célzó intézkedések szintén kulcsfontosságúak lesznek, mivel ezek az ipari szerkezetváltás és a jogszabályoknak való megfelelés erőteljes mozgatórugói. Ez a **fogyasztóvédelmi szabályok** végrehajtásával valósítható meg⁹³.

ZÉRÓ TOLERANCIA MEG NEM FELELÉS ESETÉN

A Bizottság:

- meg fogja erősíteni a REACH szerinti „adatok hiányában a forgalomba hozatal tilalma” és „a szennyező fizet” elvet, különösen azáltal, hogy az **összes regisztrációs dokumentáció megfelelését** előírja, és meg nem felelés esetén visszavonja a regisztrációs számokat;
- javasolni fogja, hogy a Bizottság kapjon megbízást arra, hogy adott esetben **ellenőrzéseket végezzen a tagállamokban** a vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályok, különösen a REACH betartásának és végrehajtásának biztosítása érdekében, és szükség esetén kötelezettségszegési eljárást indítson;
- figyelmet fog fordítani az ismerten a **meg nem felelés magas kockázatának kitett területekre**, különösen az online értékesítésre, az importált árucikkekre, az osztályozásra, a címkézésre és a korlátozásokra;
- ki fogja terjesztani az Európai Csalás Elleni Hivatal **koordinációs és vizsgálati** tevékenységét a tiltott vegyi termékek EU-n belüli forgalmának kezelése érdekében⁹⁴;
- támogatni fogja a tagállamokat abban, hogy több jogszabályon alapuló ellenőrzések révén prioritásként kezeljék az **integrált végrehajtást**;
- biztosítani fogja a vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályok végrehajtásával kapcsolatos **uniós szinten összehangolt reagálást és összehangolt információcserét** az érintett bizottsági informatikai platformok használatának megerősítése révén.
- meg fogja vizsgálni a **digitális eszközök használatának** lehetőségét a piacfelügyelet és a vámhatóságok támogatása, valamint az európai fogyasztóknak online értékesített, vegyi anyagokat tartalmazó termékek megfelelőségének javítása érdekében;
- ösztönözni fogja a tagállamokat, hogy használják fel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt a **piacfelügyeleti infrastruktúrák és a digitalizáció megerősítésére** irányuló beruházásokhoz;
- a piacfelügyeletről szóló rendelet⁹⁵ értelmében **egységes ellenőrzési feltételeket és**

⁹⁰ Például a hulladékokra és az ipari kibocsátásokra vonatkozó jogszabályok.

⁹¹ Európai Bizottság, [Környezetvédelmi megfelelési és irányítási fórum](#).

⁹² IMPEL (ellenőrök), EnviCrimeNet (rendőrség), ENPE (ügyészek) és EUFJE (bírák).

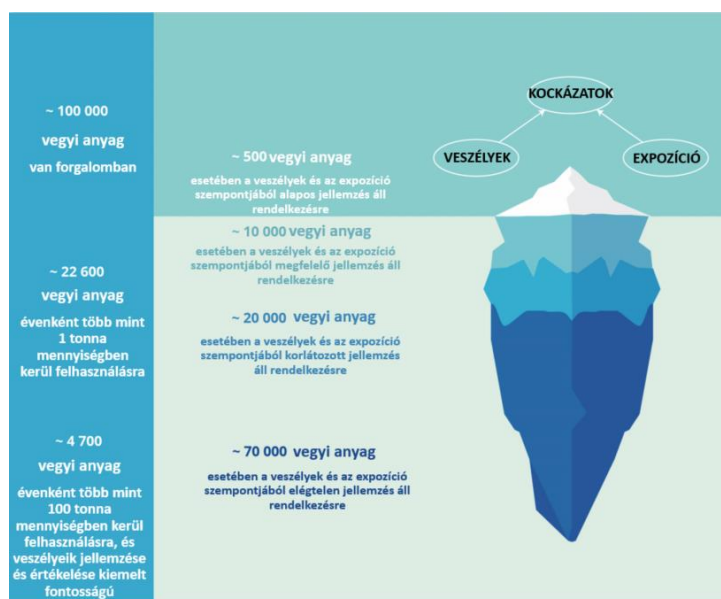
⁹³ A képviselői eljárások mechanizmusát fel lehetne használni a kollektív végrehajtásra az uniós jogi eszközök megsértése esetén. COM(2018) 0184 final.

⁹⁴ A vámügyekben történő kölcsönös közigazgatási segítségnyújtásra vonatkozó szabályokra támaszkodva.

gyakoriságot állapít meg egyes olyan termékekre vonatkozóan, amelyek esetében folyamatosan különös kockázatokat vagy az alkalmazandó uniós harmonizációs jogszabályok súlyos megsértését azonosították.

2.4. A vegyi anyagokra vonatkozó átfogó tudásalap

A vegyi anyagok megfelelő kezelése Európában attól függ, hogy az EU és tagállamai **megalapozott, releváns és naprakész ismeretek alapján tudják-e meghozni döntéseiket**. Az EU – részben a tudományos testületei által – több évtizeden keresztül végzett munkának köszönhetően világszínvonalú ismereteket szerzett a vegyi anyagok tulajdonságai és kockázatai terén, amely tudásalapot a világ más részein is széles körben használnak. Ennek ellenére a hatóságoknak sok további ismeretre van szükségük a vegyi anyagok túlnyomó többségének lényegi tulajdonságairól, ideértve a polimereket és a nem nagy mennyiségben gyártott vegyi anyagokat is. Hasonlóképpen, a felhasználással és az expozícióval kapcsolatos ismeretek is töredezettek, különösen azért, mert az iparág által szolgáltatott pontos információktól függenek. Már a piacon jelen lévő vegyi anyagok száma is hatalmas tudásbeli kihívást jelent, és a vegyi anyagok gyártásának és felhasználásának várható jövőbeli növekedésével fokozódik annak veszélye, hogy tovább szélesedik a „vegyi kockázatok ismeretlen területe”.

Ábra: A vegyi kockázatok ismeretlen területe, EEA⁹⁶

2.4.1. A vegyi anyagokra vonatkozó adatok rendelkezésre állásának javítása

Az EU-nak még mindig **nincs átfogó információs bázisa** a forgalomba hozott **valamennyi anyagról** és azok általános környezeti lábnyomáról, beleértve az éghajlatra gyakorolt

⁹⁵ (EU) 2019/1020 rendelet a piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről.

⁹⁶ EEA, „Európa környezete – helyzetkép és kilátások”, 2020.

hatásukat is, ami akadályozza a vegyi anyagok és termékek megfelelő kezelését, és nem teszi lehetővé a teljes körű fenntarthatósági értékelést. Különösen igaz ez a **polimerek** esetében, amelyek a műanyagok alapvető építőelemei, ugyanakkor nem tartoznak a REACH szerinti nyilvántartásba vétel hatálya alá. Ezenkívül a REACH értelmében az **alacsony és közepes mennyiségű** anyagokra vonatkozóan előírt információk nem teszik lehetővé a kritikus veszélyességi tulajdonságokkal rendelkező anyagok teljes körű azonosítását. Az anyagok rákkeltő hatására és az egyéb kritikus veszélyekre vonatkozó tájékoztatási követelmények valamennyi termelési szinten történő szigorítása alapvető fontosságú az olyan betegségek elleni sikeres küzdelemben, mint a rák⁹⁷. Emellett javítani kell a REACH értékelési eljárásainak hatékonyságát és eredményességét⁹⁸.

TÁJÉKOZTATÁSI KÖVETELMÉNYEK

A Bizottság:

- javaslatot fog tenni a REACH szerinti regisztrálási kötelezettség egyes, aggodalomra okot adó **polimerekre** történő kiterjesztésére;
- fel fogja mérni, hogy a REACH keretében hogyan lehetne a legjobban bevezetni a vegyi anyagok teljes **környezeti lábnyomára**, ideértve az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását is, vonatkozó tájékoztatási követelményeket;
- módosítani fogja a REACH információk követelményeit a **kritikus veszélyességi tulajdonságokkal rendelkező anyagok** hatékony azonosításának lehetővé tétele érdekében, beleértve az idegrendszerre és az immunrendszerre gyakorolt hatásokat is;
- módosítani fogja a REACH információk követelményeit annak érdekében, hogy lehetővé tegye az EU-ban gyártott vagy oda behozott **valamennyi rákkeltő anyag azonosítását**, függetlenül azok mennyiségétől.

2.4.2. A kémiai tudományok és a szakpolitika közötti kapcsolat megerősítése

Jelentős erőfeszítések történtek a **vegyi anyagok egészségre és környezetre gyakorolt hatásaira vonatkozó tudományos ismeretek** javítása érdekében⁹⁹. A vegyi anyagok emberekben és ökoszisztémákban való előfordulásának nyomon követése kulcsfontosságú a hatásuk jobb megértéséhez, és azt még inkább elő kell mozdítani, többek között a vegyi anyagok és a nemek közötti összefüggés megértése érdekében¹⁰⁰. A tagállamokkal együttműködésben a Bizottság **továbbra is ösztönözni fogja a kutatást és a (bio-)monitrozást** a vegyi anyagokhoz kapcsolódó kockázatok megértése és megelőzése, valamint **a kémiai kockázatértékelés és szabályozástan innovációja** érdekében a jövőbeli kutatás és innovációs keret által.

A 10 évvel ezelőtt elfogadott, a **tudományos célokra felhasznált állatok védelmére** irányuló határozott uniós politika ellenére, amelynek végső célja az állatkísérletek teljes

⁹⁷ A REACH felülvizsgálata, [COM\(2018\) 0116](#)

⁹⁸ *Ugyanott*.

⁹⁹ Az Európai Bizottság 2000 óta több mint 800 millió EUR támogatást nyújtott a vegyi anyagokkal összefüggő veszélyekkel és kockázatokkal foglalkozó kutatási projektekhez.

¹⁰⁰ A politikai döntéshozók kezdik megérteni, hogy a vegyi anyagok megfelelő kezelése szerepet játszik a gazdasági és társadalmi fejlődésben, azonban a nemek és a vegyi anyagok között is jelentős összefüggés áll fenn, de a nemekre vonatkozó adatok nagyrészt még mindig hiányoznak. UNDP, [Vegyi anyagok és a nemek](#), 2015.

felváltása, az állatokat továbbra is rendszeresen használják vegyi anyagok tesztelésére¹⁰¹. A **biztonsági vizsgálatokat és a vegyi kockázatértékelést** meg kell újítani az állatkísérletektől való függőség csökkentése, valamint a kémiai veszély- és kockázatértékelés minőségének, hatékonyságának és gyorsaságának javítása érdekében.

A TUDOMÁNY ÉS A SZAKPOLITIKA KÖZÖTTI KAPCSOLÓDÁSI PONTOK

A Bizottság:

- egy uniós szintű koordinációs csoport által irányított, a **vegyi anyagokra vonatkozó kutatási és innovációs menetrendet** fog kidolgozni és naprakészen tartani, amely többek között előmozdítaná a kutatási eredmények felhasználását a szabályozás szintjén;
- ösztönözni fogja a multidiszciplináris kutatást és a digitális innovációkat a **fejlett eszközök, módszerek és modellek, valamint adatelemzési kapacitás**¹⁰² létrehozása érdekében, többek között az állatkísérletek visszaszorítása céljából;
- pénzügyi támogatást fog nyújtani az **egész EU-ra kiterjedő emberi és környezeti (bio)monitoring-kapacitások számára**, kiegészítve az ökoszisztéma-megfigyelésre vonatkozó kezdeményezéseket¹⁰³;
- a **vegyi anyagokra vonatkozó uniós korai előrejelző és intézkedési rendszert**¹⁰⁴ fog kidolgozni annak biztosítása érdekében, hogy az uniós szakpolitikák által kezelhetők legyenek az újonnan felmerülő vegyi kockázatok, amint azokat a nyomon követés és a kutatás során azonosították;
- ki fogja dolgozni a vegyi szennyezés mozgatórugóinak és hatásainak nyomon követésére, valamint a vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályok hatékonyságának mérésére szolgáló **mutatók keretét**¹⁰⁵.

2.5. A vegyi anyagok világszinten modellértékű megfelelő kezelése

A **vegyi anyagok gyártása, felhasználása és kereskedelme** a világ minden régiójában növekszik. A becslések szerint a vegyi anyagok globális forgalma 2018-ban 3,347 milliárd EUR-t tett ki¹⁰⁶, és a termelés 2030-ra várhatóan megkétszereződik. A vegyianyag-intenzív ágazatok – például az építőipar, az autóipar és az elektronika – szintén növekednek, ami növeli a vegyi anyagok iránti keresletet és lehetőségeket teremt, ugyanakkor kockázatokat is rejt magában¹⁰⁷. Bár a betegségek okozta társadalmi teherhez való hozzájárulása még mindig alábecsült¹⁰⁸, a vegyi szennyezés elismerten veszélyt jelent a méltóságteljes élethez

¹⁰¹ 2010/63/EU irányelv. 2017-ben több mint 230 000 állatkísérletet végeztek az EU-ban a vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályokban foglalt követelmények teljesítése érdekében; [SWD \(2020\)10](#)

¹⁰² Pl. prediktív toxikológia vagy virtuálisember-platformok

¹⁰³ Pl. az uniós környezetvédelmi jogszabályok szerinti nyomonkövetési kezdeményezések és ellenőrzési rendszerek, mint a [LUCAS](#), az EMBAL, az uniós talajmegfigyelő központ és a beporzók uniós megfigyelése.

¹⁰⁴ A folyamatban lévő kezdeményezésekkel, például a RAPEX biztonsági riasztórendszerrel kapcsolatban.

¹⁰⁵ Mindez – a meglévő kezdeményezésekre és mutatókra építve – egy szélesebb körű szennyezőanyag-mentességi nyomonkövetési és előrejelzési keret részét fogja képezni a közelgő 8. környezetvédelmi cselekvési program összefüggésében, és a [környezetvédelmi intézkedések végrehajtásának felülvizsgálatát](#) is szolgálja majd.

¹⁰⁶ CEFIC, [Tények és adatok](#), 2020

¹⁰⁷ UNEP, [Globális Vegyianyag-áttekintés II.](#), 2019.

¹⁰⁸ [A Lancet-bizottság egészséggel és környezetszennyezéssel foglalkozó tanulmánya](#), 2017.

való jogra, különösen a gyermekek esetében¹⁰⁹, és különösen az alacsony és közepes jövedelmű országokban¹¹⁰.

2015-ben a nemzetközi közösség ismét kötelezettséget vállalt arra, hogy 2020-ig megvalósítja a vegyi anyagok globális szintű megfelelő kezelésére vonatkozó célkitűzést¹¹¹, ami a többi **fenntartható fejlesztési cél** eléréséhez is elengedhetetlen. Az előrehaladás továbbra is lassú és elégtelen, és ez a globális kötelezettségvállalás eddig nem teljesült¹¹². **Rá kell ébrednünk a helyzet sürgősségére.** Az Európai Unió képes és köteles vezető szerepet vállalni világszinten a szigorú normák előmozdításában.

2.5.1. A nemzetközi normák megerősítése

Jelenleg már számos, a vegyi anyagok és a hulladék megfelelő kezelésére szolgáló nemzetközi, regionális és nemzeti eszköz és megoldási lehetőség áll rendelkezésre. A **globális kormányzás azonban továbbra is széttagolt**, és a normák és a megfelelés terén országonként nagy eltérések mutatkoznak. 2018-ban például több mint 120 ország nem hajtotta végre a vegyi anyagok osztályozásának és címkézésének globálisan harmonizált rendszerét¹¹³. Ez a széttöredezettség gátolta a meglévő szervezetek, programok és kezdeményezések általános hatását és hatékonyságát.

Globális stratégiai célkitűzésekre és célértékekre van szükség egy olyan **ambiciózus nemzetközi keret létrehozásához**, amely kezeli a jelenlegi széttagságot, és elősegíti az összes érintett nemzetközi szervezet¹¹⁴, kormány és érdekelt fél – köztük az ipar – koherens szakpolitikáit és fellépését. A **nemzetközi vegyianyag-kezelés megújult stratégiai megközelítése** olyan alapvető többoldalú megállapodás, amely lehetővé teszi a vegyi anyagok teljes életciklusuk során történő megbízható kezelését. Miközben fontos a vonatkozó nemzetközi szabványok, iránymutatások és módszerek alkalmazása az uniós szabályok kidolgozása során, – kivéve, ha azok nem hatékonyak vagy nem eredményesek –, alapvető fontosságú, hogy a vegyi anyagok és a hulladék megbízható kezelése valamennyi érintett nemzetközi szervezet munkaprogramjában **általánosan érvényesüljön**¹¹⁵. Ez lehetővé teszi az EU számára, hogy az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendje keretében következetes politikákat és fellépéseket mozdítson elő, összhangban az EU nemzetközi kötelezettségvállalásaival.

NEMZETKÖZI VEZETŐ SZEREP

Az EU:

- fokozni fogja **nemzetközi érdekképviselését** a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó

¹⁰⁹ Emberi Jogi Bizottság, 36. sz. általános megjegyzés az élethez való jogról, 2018.

¹¹⁰ UNEP, [Globális Vegyianyag-áttekintés II.](#), 2019.

¹¹¹ A 2006-os SAICM-célkitűzés alapján az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendjének 12.4. célkitűzése a következő: „2020-ra meg kell valósítani a vegyi anyagok és valamennyi hulladék környezetvédelmi szempontból megfelelő, az elfogadott nemzetközi keretekkel összhangban történő kezelését életciklusuk során, valamint az emberi egészségre és a környezetre gyakorolt káros hatásaik minimálisra csökkentése érdekében jelentősen csökkenteni kell azok kibocsátását a levegőbe, a vízbe és a talajba.”

¹¹² UNEP, [Globális Vegyianyag-áttekintés II.](#), 2019.

¹¹³ *Ugyanott.*

¹¹⁴ Pl. UNEP, WHO, ILO, UNIDO, Világbank, OECD, SAICM, MEA-k.

¹¹⁵ Különösen a vegyi anyagok helyes kezelésére irányuló szervezetenkénti program (IOMC) részt vevő szervezetei.

menetrend vegyi anyagok megbízható kezelésére vonatkozó céljainak elérése érdekében, különösen a vezető szerep betöltése és a **meglévő nemzetközi eszközök**¹¹⁶ és az uniós normák világszintű végrehajtásának előmozdítása révén;

- törekedni fog a vegyi anyagok és a hulladék 2020 utáni megbízható kezelésére vonatkozó **globális stratégiai célkitűzések és célértékek** elfogadására, amelyek tükrözik a vegyi anyagok életciklus-alapú megközelítését, összhangban a biológiai sokféleségre vonatkozó, 2020 utáni globális célkitűzésekkel;
- az ágazattal együttműködve ösztönözni fogja a vegyi anyagok osztályozásának és címkézésének globálisan harmonizált rendszere (UN GHS) végrehajtását, amelynek segítségével **azonosíthatók a kémiai veszélyek** és azokról tájékoztathatók a vállalkozók, dolgozók és fogyasztók;
- **kritériumok/veszélyességi osztályok** bevezetését, kiigazítását vagy pontosítását fogja javasolni az ENSZ-GHS-ben¹¹⁷;
- nemzetközi szinten, különösen az OECD-vel együttműködve elő fogja mozdítani a **közös normák és innovatív kockázatértékelési eszközök** kidolgozását és azok nemzetközi keretek közötti alkalmazását, többek között az állatkísérletek további visszaszorítása érdekében.

2.5.2. A biztonsági és fenntarthatósági előírások előmozdítása az EU-n kívül

Míg a becslések szerint a **globális vegyianyag-termelés** 2030-ra megkétszereződik, világszinten az EU vegyiparának becsült részesedése várhatóan körülbelül 10,7 %-ra csökken¹¹⁸. A vegyianyag-termelés várható növekedésének nagy része a fejlődő országok és az átalakulóban lévő gazdaságok felé fog eltolódni. A vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályoknak köszönhetően az EU a vegyi anyagok kezelésére vonatkozó egészségügyi és környezetvédelmi normák **éllovasává** vált, és e stratégia célja, hogy a fenntartható vegyi anyagok előállításában és felhasználásában is vezető szerepet játsszon. Az EU-nak ki kell használnia globális befolyását annak érdekében, hogy világszinten előmozdítsa a biztonságos és fenntartható tervezésen alapuló megközelítéseket, egyenlő versenyfeltételeket teremtsen, és növelje a biztonságos és fenntartható vegyi anyagokat előállító és felhasználó vállalatok piaci részesedését.

A szorosabb nemzetközi együttműködés és koordináció szintén elengedhetetlen. A Bizottság elkötelezetten támogatja a **partnerországok** azon **képességét**, hogy eleget tegyenek a vegyi anyagokkal kapcsolatos nemzetközi jogi eszközök szerinti nemzetközi kötelezettségeiknek, valamint hogy **magas szintű környezetvédelmi, egészségügyi és szociális normákat** fogadjanak el és érvényesítsenek. Az EU fejlesztési együttműködési politikái elő fogják mozdítani és érvényesíteni fogják a vegyi anyagok megfelelő kezelését életciklusuk során, valamint a mérgező anyagoktól mentes és körforgásos gazdaságra való átállást, mivel ezek a fenntartható fejlődés alapvető horizontális elemei, és figyelembe veszik a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciát.

¹¹⁶ Nevezetesen a Stockholmi, a Rotterdami és a Minamata Egyezmény.

¹¹⁷ Új kritériumok/veszélyességi osztályok bevezetése a PBT/vPvB anyagokra, a szárazföldi toxicitásra, az endokrin károsító anyagokra, a perzisztenciára és a mobilitásra vonatkozóan; ki fogja igazítani a meglévő kritériumokat a tudományos ismeretek és fejlődés alapján, többek között az alternatív módszerek figyelembevétele, valamint a csírasejt-mutagenitásra vonatkozó kritériumok tisztázása érdekében.

¹¹⁸ CEFIC, [Tények és adatok](#), 2020

Végezetül az EU **tudásbázisának** megosztása fontos a fejlődő országok támogatása, valamint az adatok OECD és más érintett országok közötti kölcsönös elismerése szempontjából is. Ez kulcsfontosságú a párhuzamos munkavégzés elkerülése, az erőforrások megtakarítása és a nemzetközi normák támogatása szempontjából. Az **uniós ügynökségek** meglévő tudásbázisát és **tapasztalatait** – megbízatásuk és erőforrásaik keretein belül – szintén az EU nemzetközi politikáinak és vezető szerepének javára kell fordítani.

EGYÜTTMŰKÖDÉS HARMADIK ORSZÁGOKKAL

Az EU:

- elő fogja mozdítani a vegyi anyagok megfelelő kezelését nemzetközi együttműködés és partnerségek révén, **kétoldalú, regionális és többoldalú fórumokon**, többek között az Afrikával¹¹⁹, valamint a szomszédos országokkal és más partnerekkel folytatott együttműködés révén a vegyi anyagok megbízható értékelésére és kezelésére vonatkozó kapacitásuk támogatása érdekében;
- példát fog mutatni és a nemzetközi kötelezettségvállalásokkal összhangban biztosítani fogja, hogy **az Európai Unióban betiltott veszélyes vegyi anyagokat ne gyártsák exportra**, többek között a vonatkozó jogszabályok szükség szerinti módosításával;
- elő fogja mozdítani a vegyi anyagok előállításával és használatával kapcsolatos **kellő gondosság** elvének betartását a fenntartható vállalatirányításra vonatkozó, küszöbön álló kezdeményezés keretében.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

Ez a stratégia lehetőséget kínál a **vegyi anyagok társadalmi értékének** az emberi **egészséggel és bolygónk korlátaival való összeegyeztetésére**, valamint **az ipar támogatására** a biztonságos és fenntartható vegyi anyagok előállításában. Egyben lehetőség kínál arra, hogy reagáljunk az uniós polgárok azon jogos elvárására, hogy magas szintű védelmet élvezzenek a veszélyes vegyi anyagokkal szemben, és hogy az uniós ipar a biztonságos és fenntartható vegyi anyagok gyártásában és felhasználásában világszinten vezető szerepet játsszon.

Ez a stratégia jelenti az első szükséges lépést a **szennyezőanyag-mentességi célkitűzéssel** kapcsolatos európai törekvések, valamint a biológiai sokféleségre vonatkozó és a „termelőtől a fogyasztóig” stratégiákban meghatározott kapcsolódó célkitűzések megvalósítása felé, lefektetve a küszöbön álló szennyezőanyag-mentességi cselekvési terv alapjait, és hozzájárulva az európai rákellenes terv sikeréhez. A stratégia egyben kiegészíti az uniós iparstratégiát¹²⁰, az európai helyreállítási tervet¹²¹, a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet, valamint az európai zöld megállapodás szerinti egyéb stratégiákat és kezdeményezéseket, például a gyógyszerészeti stratégiát, a hidrogénstratégiát és az akkumulátorokra vonatkozó kezdeményezést.

¹¹⁹ Az Afrikával kapcsolatos átfogó stratégia felé, JOIN(2020)4.

¹²⁰ [COM/2020/102](#)

¹²¹ [COM/2020/456](#)

Az e stratégiában bejelentett új jogalkotási kezdeményezéseket a Bizottság minőségi jogalkotási eszközei fogják alátámasztani. A jogalkotási javaslatokat – többek között a REACH-rendelet lehető legcélszerűbb, e stratégia célkitűzéseinek elérésére korlátozódó felülvizsgálata – nyilvános konzultációk és átfogó hatásvizsgálatok fogják megelőzni, beleértve a kis- és középvállalkozások (kkv-k) érintettségének, valamint az innováció ösztönzésének vagy akadályozásának elemzését.

A Bizottság felkéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy támogassák ezt a stratégiát, és járuljanak hozzá annak végrehajtásához. A Bizottság összehangolt módon meg fogja szólítani a polgárokat és az érdekelt feleket, hogy aktív részvételre ösztönözze őket.